

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldrenämnden

Datum:
2025-03-13

Diarienummer:
ALN-2024-00918

Handläggare:
Malin Anger

Svar på initiativ från M, C och KD om utvärdering av hälso- och sjukvårdsorganisationen

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar

1. **att** besvara initiativet med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Jonas Segersam (KD), Cecilia Forss (M), Lena Sandström (M) och Karin Thalén Ottersgård (C) anmälde på äldrenämndens sammanträde i december ett initiativ om utvärdering av hälso- och sjukvårdsorganisationen, se bilaga.

År 2018 inrättades en särskild avdelning för hälso- och sjukvård inom omsorgsförvaltningen. Efter bildandet av vård- och omsorgsförvaltningen 2021 inkluderades även särskilt boende. Hälso- och sjukvården organiserades i en matrisstruktur för att främja kunskapsbaserad och jämlik vård, stärka yrkesövergripande samverkan och möjliggöra en mer flexibel resursfördelning. Syftet var också att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare och satsa på kompetensutveckling. Omorganisationen innebar inledningsvis utmaningar kring ansvarsfördelning och samverkan, men insatser har gjorts för att förbättra samarbetet, höja kompetensen och tydliggöra roller

Flera utvecklingsinsatser pågår, bland annat inom välfärdsteknik och digitalisering. Differentierade arbetsuppgifter har införts för att effektivisera teamarbetet och särskilt yrkesskickliga undersköterskor har fått utökade ansvarsområden.

All organisation innebär samverkansutmaningar och arbetet med att säkerställa tydliga ansvarsförhållanden pågår löpande. Just nu pågår en översyn av var verksamhetschefsansvaret enligt hälso- och sjukvårdslagen bäst ska placeras för att möta framtida behov.

Beredning

Ärendet har beretts inom avdelning strategi och avtal.

Föredragning

Jonas Segersam (KD), Cecilia Forss (M), Lena Sandström (M) och Karin Thalén Ottersgård (C) anmälde på äldrenämndens sammanträde i december ett initiativ om utvärdering av hälso- och sjukvårdsorganisationen och förslag på man kan komma till rätta med brister, se bilaga.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) delar kommuner och regioner ansvaret för primärvården. Kommunen ska säkerställa god och säker vård i ordinärt boende (från 17 år), särskilda boenden, korttidsplatser, bostäder med särskild service och dagverksamheter, inklusive LSS-boenden. Kommunfullmäktige utser den nämnd som leder den kommunala hälso- och sjukvården och ansvarar som huvudman och vårdgivare. Den kommunala primärvården bedrivs av sjuksköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter.

2018 inrättades inom omsorgsförvaltningen en egen avdelning för hälso- och sjukvård och efter vård- och omsorgsförvaltningens bildande 2021 omorganiserades verksamheten så att även all äldreomsorg ingick i samma avdelning. Det var för att stärka samverkan mellan olika yrkesgrupper, säkerställa en tydligare styrning samt möjliggöra en mer flexibel resursfördelning utifrån verksamhetens behov. Avdelningen ansvarar därmed för det kommunala primärvårdsansvaret inom samtliga verksamhetsområden enligt kapitel 12 HSL samt den övertagna hälso- och sjukvården i hemmet (hemsjukvård) enligt kapitel 14 HSL. Idag ligger verksamhetschefens ansvar enligt hälso- och sjukvårdslagen inom avdelning hälso- och sjukvård.

När hälso- och sjukvårdsverksamheten inom särskilt boende flyttades över till den egna avdelningen identifierades vissa svårigheter. Detta visade sig genom initiala otydligheter kring ansvarsfördelningen, sämre förutsättningar för legitimerad personal att arbeta i team med omvårdnadspersonalen samt förekomsten av en 'vi och de'-kultur i vissa verksamheter. Problematiken uppmärksammades och lyftes från flera håll – både av enskilda enheter, i ledningsgrupper och inom förvaltningen. I samband med personalförändringar på den övergripande ledningsnivån gjordes ett omtag för att skapa ett närmare samarbete på alla ledningsnivåer, med tydligare styrning ut till verksamhetsnivå.

Före och efter organisationsförändringen var en stor andel av den legitimerade personalen inhyrd från bemanningsföretag. Ett tidigt mål sattes därför att minska detta beroende. Under det gångna året minskade andelen bemanningspersonal från 34 % till 16 %. Vid början av 2025 finns inga fysioterapeuter och endast ett fåtal sjuksköterskor från bemanningsföretag. Konkurrensen om arbetsterapeuter är fortsatt hög, men avdelningen ser en ökning i antalet sökande till utannonserade tjänster.

Under 2024 har avdelningen för hälso- och sjukvård, tillsammans med avdelningarna för särskilt och ordinärt boende (SoL), stärkt samverkan och ledning för att främja en personcentrerad vård. För att stärka vårdkvaliteten har differentierade arbetsuppgifter införts, där särskilt yrkesskickliga undersköterskor fått utökade ansvarsområden, vilket gör att legitimerad personal kan fokusera mer på kunskapsöverföring och kvalificerade vårduppgifter. Exempel är förbättrad handledning i palliativ vård och ett stärkt nutritionsarbete genom kvalitetsregistret Senior Alert.

Oavsett hur organisationen är utformad uppstår alltid samverkansfrågor som behöver hanteras. Samarbete mellan olika verksamheter och yrkesgrupper är en ständigt pågående process som kräver anpassning och utveckling. Just nu pågår en översyn inom vård- och omsorgsförvaltningen av var verksamhetschefsansvaret enligt hälso- och sjukvårdslagen ska placeras. Det handlar om att ta ställning till om ansvaret fortsatt ska ligga inom avdelningen för hälso- och sjukvård eller föras över till avdelningen för hemtjänst och särskilt boende.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 13 mars 2025
- Bilaga, Initiativ om utvärdering av hälso- och sjukvårdsorganisationen från M, C och KD

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Från: "Segersam Jonas"
Skickat: den 18 december 2024 09:55:01
Till: "Smedberg Tobias" <tobias.smedberg@uppsala.se>; "Jernberg Peter" <peter.jernberg@uppsala.se>
Kopia: "Forss Cecilia" <Cecilia.Forss@pol.uppsala.se>; "Thalén Ottersgård Karin" <karin.thalen-ottersgard@pol.uppsala.se>
Ämne: Sv: yrkanden M C KD

Hej igen!

I det sista initiativet var det ett felaktigt ordval på en plats som jag ändrat här - det är alltså denna version som är vårt andra initiativ!

X2. Initiativ om utvärdering av hälso- och sjukvårdsorganisationen

M C KD

Legitimerad personal har organiserats i en särskild avdelning för hälso- och sjukvård inom vård- och omsorgsförvaltningen. Det finns fördelar med en sådan centralisering. Det kan stärka rollerna för legitimerad personal, och förbättra arbetsmiljön genom att man arbetar med kollegor som har samma kompetens som man också kan konsultera i det löpande arbetet. Det stärker kvaliteten på hälso- och sjukvårdsarbetet.

Det kan emellertid finnas risker med en sådan centralisering. En stor skillnad blir att sjuksköterskor exempelvis inte har en lika tydlig roll som arbetsledare inom hälso- och sjukvårdsarbetet för övrig personal som undersköterskor och vårdbiträden. Sjuksköterskor och annan legitimerad personal finns ute i verksamheten, men ingår inte i den formella organisationen på boenden och hemvård och är därmed inte en del i arbetslagen. Det kan leda till att personal med lägre utbildning inom hälso- och sjukvård inte får den kompetenta handledning som legitimerad personal kan ge, kompetensutveckling och löpande samarbete i vården runt den enskilde brukaren. Sjuksköterskor blir därför normalt inte arbetsledare i den ordinarie verksamheten.

Vi föreslår därför att äldrenämnden beslutar

Att ge förvaltningen i uppdrag att utvärdera organisationen med en separat avdelning för legitimerad personal och för nämnden beskriva fördelarna och riskerna med den organisationen

Att ge förslag på hur man kan komma till rätta med de brister som nuvarande organisation ger upphov till.

Jonas Segersam (KD)

Cecilia Forss (M)

Lena Sandström (M)

Karin Thalén Ottersgård (C)

Mvh

Jonas Segersam

Från: Segersam Jonas <Jonas.Segersam@uppsala.se>

Skickat: den 18 december 2024 09:39

Till: Smedberg Tobias <tobias.smedberg@uppsala.se>; Jernberg Peter <peter.jernberg@uppsala.se>; Klasson Hilde <hilde.klasson@pol.uppsala.se>; Ling David <david.ling@pol.uppsala.se>; Sehlin Anders <anders.sehlin@pol.uppsala.se>; Kumlin Carina <carina.kumlin@pol.uppsala.se>; Westerborn Camilla <Camilla.Westerborn@pol.uppsala.se>; Sundin Björn <bjorn.sundin@pol.uppsala.se>

Kopia: Forss Cecilia <Cecilia.Forss@pol.uppsala.se>; Thalén Ottersgård Karin <karin.thalen-ottersgard@pol.uppsala.se>

Ämne: yrkanden M C KD

Hej

Här kommer våra yrkanden från M C KD och de två initiativen.

Mvh

JONAS SEGERSAM

Kommunalråd (KD)

Vice ordförande Äldrenämnden

Postadress: Uppsala kommun, Kommunledningskontoret, 753 75 Uppsala, Sweden

Besöksadress: Stationsgatan 12, Uppsala

Telefon: +46 (0)18-727 13 04

Mobil: +46 (0)72-567 49 14

E-post: jonas.segersam@uppsala.se